

משרד ראש הממשלה
הרשות לקידום מעמד האשה

דו"ח לשנת 2002

רח' תלנן 3, תל אביב 91910 | טל: 02-6707131 | פקס: 03-6707123

רח' תלנן 17, תל אביב | טל: 03-6961392 | פקס: 03-6914912

E-mail: women@pmo.gov.il

משרד ראש הממשלה
הרשות לקידום מעמד האשה

מ ב א

הרשות לקידום מעמד האשה, במשרד ראש הממשלה הוקמה מתוקף חוק בשנת 1998.

חוק הרשות הבטיח בסיס חוקי להקמת רשות ממלכתית לקידום מעמד האשה הפועלת מתוך משרד ראש הממשלה וכפופה ישירות לראש הממשלה.

חוק הרשות מגדיר את מטלותיה בקווים כלליים ומקיפים וכן מגדיר את מבנה הוועדה המייעצת שפועלת לידה, ועדה המורכבת משלוש קבוצות: מומחיות מהאקדמיה בתחום קידום מעמד האשה, כאשר אחת מהן נבחרת על ידי הוועדה כולה לשמש כיו"ר, נציגים ונציגות משרדי ממשלה ונציגות ארגוני נשים.

סה"כ 35 חברות וחברים שעל פי חוק 40% מהם אמורים להיות גברים.

קיבלתי פיקדון יקר זה מעו"ד **נעמי לירן**, ששימשה כמנהלת הראשונה של הרשות. חוק חשוב זה התקבל אחרי פעילותן המבורכת של שורת יועצות לעניני מעמד האשה שפעלו ליד ראשי ממשלה, כאשר איתן פועלת כחוליה מקשרת לאורך תקופה ארוכה, גבי **מרי חדייר**, סגנית, המלווה אותי ביעוץ מקצועי ובתמיכה לאורך כל תקופת כהונתי.

התמנתי על ידי ראש הממשלה לשעבר, מר **אהוד ברק**, בספטמבר 2000 ואחרי חודשים אחדים, אחרי הבחירות, התבקשתי על ידי ראש הממשלה הנכנס מר **אריאל שרון** להמשיך בתפקידי, הן כמנהלת הרשות והן כיועצת ראש הממשלה לעניני מעמד האשה, תוך הבעת אמון ורצון כן לעבודה משותפת, למען קידום מעמד האשה בישראל.

מן הידועות, בעיקר לנשות ואנשי מקצוע העוסקים בקידום נושאים חברתיים היא, שעשייה חברתית יש בה הישגים של הטווח הקצר, השגים הנראים לעין, אך רוב רובה של העשייה החברתית דורשת אורך רוח, תכנון, חשיבה והשקעה של הטווח הארוך שלעיתים דומה לריצת מרתון ולא לריצה למרחקים קצרים...

רחי קפלן 3, ירושלים 91919 טל: 02-6707131/2 פקס: 02-6707123

רחי קפלן 17, תל-אביב טל: 03-6961392 פקס: 03-6914912

אי-מייל: women@pmo.gov.il

למרות המציאות הבטחונית, הכלכלית והחברתית בה מצויה מדינת ישראל מאז תחילת כהונתי, למרות מגבלותיה של הרשות שהיא גוף חסר שיניים ויכולת אכיפה, אני גאה להציג מגוון השגים נראים לעין ובעיקר הרבה מאוד התחלות!

התחלות שמבוססות על האמונה ש :

- א. שיתופי פעולה הם מתכון להצלחה ולצמיחה דווקא בעידן של קושי ומצוקה.
- ב. שיתוף וגיוס גברים למאבק הפמיניסטי הוא הכרח!

כיום ממוקמות הרשות באכסניה המכבדת את הנושא אותו היא אמורה להוביל. יש לציין שבתקופת כהונתי גדלה מצבת כוח האדם משמעותית בסיוע הנהלת משרד ראש הממשלה ונציבות שרות המדינה שתמכו בפעילות הרשות לאורך כל הדרך. בהזדמנות זו אני רוצה להודות לצוות הרשות, על מקצועיותו, מסירותו ומחויבותו לקידום מעמד האישה בישראל.

כמו כן, ברצוני להודות לוועדה המייעצת שהחלה תהליך של גיבוש ועבודה יעילה ונכונה יותר בראשותה של ד"ר רות הלפרין קדרי, ממשיכה דרכה של ד"ר יוספה שטיינר, יו"ר הוועדה המייעצת הראשונה.

יש להדגיש שעבודתה המורכבת של הרשות לא היתה מתאפשרת ללא גיבוי של ראש הממשלה, מר אריאל שרון. ראש ממשלה נאור, הרואה בקידום מעמד האישה הכרח אמיתי שלו תרומה לחברה כולה, חברה בה המשאב האנושי-הנשי הוא מן המשאבים היקרים ביותר!

בכבוד רב,
רות אריאל

רונית לב-ארי
מנהלת הרשות

משרד ראש הממשלה
הרשות לקידום מעמד האשה

הרשות לקידום מעמד האשה - עיקרי פעילות שנת 2002

א. נשים בעולם העבודה

1. מניעת הטרדה מינית בעבודה

תחושת בטחון בעבודה היא בסיס לקידום ומיצוי היכולות. הרשות נקטה בפעולות נרחבות להטמעת החוק למניעת הטרדה מינית בעבודה. סקרים שנערכו במקומות עבודה במגזר הציבורי והפרטי היוו בסיס לפעולות שנקטו.

- ◆ צוות "שולחן עגול" למניעת הטרדה מינית בו חברות מיטב המומחיות בתחום, גיבש תקנון אשר תורגם לרוסית ולערבית והופץ באלפי עותקים.
- בשיתוף עם מנכ"ל לשכות התיאום של הארגונים הכלכליים הופצו התקנונים למעסיקים פרטיים:
- להתאחדות המלונות בישראל, איגוד הבנקים, איגוד חברות הביטוח, התאחדות התעשיינים, התאחדות הקבלנים והבונים, איגוד לשכות המסחר בישראל, התאחדות המלאכה והתעשייה, לשכת העצמאים בישראל.
- כמו כן, הופצו התקנונים בקרב המגזר הציבורי ל-200 חברות ממשלתיות בשיתוף מנכ"ל רשות החברות הממשלתיות, לחברות הציבוריות הנסחרות בבורסה, ולחברות העירוניות.

רח' ספלן 3, ירושלים 91919 טל: 02-6707131/2 פקס: 02-6707123
רח' ספלן 17, תל-אביב טל: 03-6961392 פקס: 03-6914912
אי-מייל: women@pmo.gov.il

◆ קורס הכשרה לאחראיות על מניעת הטרדה מינית ברשויות המקומיות התקיים בשיתוף עם מרכז השלטון המקומי ומפעם דרום של משרד הפנים.

2. יזמות נשים

א) **כנס נציגות אגן הים התיכון ונציגות האיחוד האירופי** - הרשות נטלה חלק בכנס שהתקיים בבלגיה ודן בעיקר בעסקים קטנים לנשים כאמצעי ליציאה ממעגל העוני, תוך הדגשת יתרונם של הקואופרטיבים להעצמת נשים וחיוזוק כוחן הכלכלי מול הרשויות.

ב) **כנס נשות עסקים ברוסיה** - נערך מפגש בין נשות עסקים עולות חדשות ממגוון מדינות שחיות בישראל ונשות עסקים יהודיות המתגוררות ברוסיה במטרה להדק את הקשר ולפתוח ערוצים לשיתוף פעולה. הכנס נערך ביוזמת הסוכנות היהודית והרשות נטלה בו חלק פעיל.

ג) **פרויקט יזמות לחד הוריות עולות** – הרשות הצטרפה ליוזמת הסוכנות היהודית להקים פרויקט מיוחד לנשים חד-הוריות עולות בתחום היזמות באשדוד. הפרוייקט הוא פרי שותפות של הסוכנות היהודית, הרשות המקומית, משרד העבודה והרווחה ומט"י (מרכז טיפוח יזמות, הרשות לעסקים קטנים, משרד המסחר והתעשייה). הפרוייקט אמור להתקיים גם באשקלון ובקרית-גת.

ד) **קידום יזמות בקרב עולות** - הרשות החלה לגבש דרכים לשיתוף פעולה עם מנהלת העמותה לקידום יזמות בקרב עולים. (הפעולה מצויה בתחילתה).

3. שיתוף פעולה עם משרד האוצר

החל תהליך של שיתוף פעולה עם ראשי האוצר לצמצום פערי שכר בין נשים וגברים ולחיוזוק מודעות ראשי האוצר להחלטות כלכליות להן השלכות ישירות ועקיפות על רמת חייהן הכלכלית של נשים. התקיימה פגישה ראשונית עם סגן הממונה על השכר באוצר כדי לבחון אפשרויות לקבלת מידע אודות השתכרותם של נשים וגברים במגזר הציבורי כולל רשויות מקומיות.

4. הפקת חוברת "זכויות נשים בעבודה - מגיע לך לדעת"

הרשות, בשיתוף משרד העבודה והרווחה, האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם בהנהלת גב' שרה חורש הפיקה חוברת זכויות, ליווי מקצועי-עו"ד דלית רנרט.

החוברת מורכבת משאלות ותשובות הנוגעות לזכויות נשים בעבודה. החוברת מאפשרת לקוראות פניה לגורמים מקצועיים שונים בבקשה לקבל סיוע, הכוון ויעוץ משפטי.

החוברת משקפת את מדיניות הרשות הרואה בשותפויות בסיס הכרחי לקידום פרויקטים למען נשים, שותפויות בין משרדי ממשלה שונים: משרד ראש הממשלה, משרד העבודה והרווחה, המוסד לביטוח הלאומי, שירות התעסוקה וארגוני נשים.

הפצת החוברת

- ◆ הפצת החוברת נמצאת בעיצומה. החוברת מופצת בהיקף של 200,000 עותקים באמצעות ממונות ויועצות לקידום מעמד האשה במגזר הציבורי.
- ◆ החוברת מפורסמת באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה.
- ◆ השבועון "לאישה" הפיץ (ללא תשלום) את החוברת ל – 115,000 קוראות וקוראים.
- ◆ כליווי לפרסום החוברת התקיים "קו פתוח" בעיתון מעריב בהשתתפות יועצות משפטיות מ: אמונה, ויצו, נעמת ושדולת הנשים בישראל שהלשכות המשפטיות שלהן מאזכרות בחוברת.
- ◆ ביוזמת יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים תא"ל סוזי יוגב תקבל כל חיילת משוחררת חוברת באמצעות היחידה להכוונת חיילים משוחררים במשרד הביטחון.

5. קידום נשים בעבודה

א. הקמת מנגנון לקידום עקרון מתן ייצוג הולם והעדפה מתקנת

לנשים בשיתוף משרד המשפטים, עו"ד דן אורנשטיין.

במנגנון חברות/חברים נציגות ונציגי הסקטור הציבורי המחויב על פי חוק. בהבטחת ייצוג הולם לנשים. כן לוקחות חלק במנגנון נציגות ארגוני נשים.

המנגנון מצוי בעיצומו של תהליך, לאחר עריכת סקירה והצגת תמונת מצב על ידי החברות/החברים במנגנון: ניתנו סקירות על ידי צה"ל, משטרה, נציבות שירות המדינה, רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות, חברות עירוניות ושב"ס.

פעולות והישגי המנגנון - דו"ח ביניים

המנגנון נמצא בתחילת עשייתו, חברות וחברי המנגנון מחויבים לנושא ומהווים קבוצת חשיבה ליישום סעיף 6ג לחוק שיווי זכויות האשה, בדרכים שונות, כל זאת מתוך תכנון וחשיבה לטווח ארוך.

שירות המדינה – בשיתוף ובגיבוי נציב שירות המדינה :

- ◆ ישיבת פורום מנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה מר אביגדור יצחקי-רו"ח, הוקדשה לנושא תוך הדגשת מחויבות המנכ"לים ליישום העקרון של העדפה מתקנת במשרדיהם.
- ◆ גובשה מדיניות ליישום החוק בשירות המדינה על ידי סגנית מנהלת הרשות בשיתוף הממונה על קידום נשים ושילובן בשירות המדינה.
- ◆ נערכו שני ימי עיון בשיתוף הממונה על ההדרכה בנציבות שירות המדינה לממונים על ההדרכה ולמנהלי משאבי אנוש בכל משרדי הממשלה. (הפעולה מצויה בתחילתה).
- ◆ נערכה ישיבה ראשונית עם סגן נציב שירות המדינה לקראת יוזמה לנקיטת צעדים נוספים בענין יישום החוק לייצוג הולם בשירות המדינה, לקידום הנושא.
- ◆ מתבצעת פעילות בשיתוף הממונות על קידום מעמד האשה בשירות המדינה בשיתוף הממונה על קידום נשים ושילובן בשירות המדינה.
- ◆ התחלת תכנון קורס ייחודי לעתודה ניהולית לנשים בעמדות ביניים בשירות המדינה בשיתוף, מכון הדסה.

היועץ המשפטי לממשלה, מר אליקים רובינשטיין, נענה לפניית הרשות והורה על שילוב פעולות לקידום מעמד האשה בעמותות הנתמכות על ידי המדינה כאחד הקריטריונים לקבלת תמיכה ממשלתית.

ברשויות המקומיות בשיתוף מרכז השלטון המקומי ובגיבוי משרד הפנים

◆ מנכ"ל משרד הפנים פרסם חוזר מנכ"ל בדבר יישום של העקרון של העדפה מתקנת לנשים ברשויות מקומיות ובחברות העירוניות.

◆ נשלחה פניה לכל ראשי הרשויות המקומיות ולכל מנכ"לי החברות העירוניות בדבר חובת יישום חוזר מנכ"ל משרד הפנים, על-ידי הרשות בשיתוף יו"ר הועדה לקידום מעמד האשה במרכז השלטון המקומי.

◆ הוחלט על ניסוי ברשות מקומית אחת – העיר ירושלים תהא רשות מקומית ראשונה שתיקח על עצמה היערכות וייזום תכנית אסטרטגית ארוכת טווח לקידום ייצוג הולם לנשים.

חברות ממשלתיות

נעשתה פנייה על-ידי מנכ"ל רשות החברות הממשלתיות לפעול ליישום העקרון של העדפה מתקנת וייצוג הולם ולהכין דו"ח שנתי המפרט את הצעדים הננקטים על ידם.

הרשות לניירות ערך

מנכ"ל הרשות לניירות ערך התחייב לפעול בנושא שילוב נשים בדירקטוריונים של חברות הנסחרות בבורסה, בתשובה לפניית הרשות.

בתי דין לעבודה

התחילה פעולה לקראת שילוב יותר נשים כנציגות ציבור בבתי דין לעבודה.

ב. קידום נערות במתמטיקה

הרשות, בשיתוף היחידה לשוויון בין המינים במשרד החינוך, ערכה מספר ימי עיון בנושא קידום נערות במתמטיקה במטרה להעלות מודעות בקרב מורות/מורים למתמטיקה לייחודיותן של נערות וצרכיהן "האחרים" למען מיצוי הפוטנציאל האמיתי שלהן. ימי העיון התקיימו בחברה היהודית והערבית.

יש מקום להעמקת פעילות בקרב נערות בתחומים רבים על מנת לקדם מודעות בנושאים הקשורים לעולם העבודה - תוכננו פעולות רבות ומגוונות בקרב נערות, במטרה לסייע להן לעשות בחירה נכונה בתחום המקצועי, בחירה שיש בה גם שיקול כלכלי. (פעילות זו נמצאת בראשיתה).

הפעילות התקיימה על-פי רעיון שהובא על-ידי הגב' יעל רוס.

ב. מאבק באלימות נגד נשים

על פי חוק, אמורה הרשות לקדם את המאבק באלימות נגד נשים.

1. מניעת הטרדה מינית כביטוי לאלימות נגד נשים

הרשות ערכה סדרת סקרים בנושא הטרדה מינית. את הסקרים ערך עבור הרשות, מכון גיאוקרטוגרפיה באמצעות הלשכה לפרסום ממשלתי. הסקרים היוו בסיס לגיבוש מדיניות בתחום מניעת הטרדה המינית בעבודה, בתחבורה הציבורית ובאזורי הבילוי.

פעילות הרשות בעקבות הסקרים:

א. **מניעת הטרדה מינית בעבודה** (מפורט בפרק על נשים בעבודה).

ב. **מניעת הטרדה מינית ומעשים מגונים בתחבורה ציבורית** - נערך סקר ראשון מסוגו בארץ. נתגלו ממצאים חמורים. בימים אלה מגבש משרד התחבורה - האגף לתחבורה ציבורית בשיתוף הרשות ונציגי התחבורה הציבורית (אוטובוסים, רכבת ישראל, מוניות). מושקעת חשיבה לנקיטת צעדים למאבק בתופעה (נמצא בתהליך).

ג. **מניעת הטרדה מינית במקומות בילוי** - נערך סקר בעקבות הממצאים שהתקבלו נעשתה חשיבה אסטרטגית למאבק בתופעה.

ד. **מניעת הטרדות מינית במערכת החינוך** - נעשתה פניה על ידי הרשות למנכ"לית משרד החינוך בעקבות פרסום ממצאים חמורים אודות התופעה במערכת החינוך. הוקם צוות מקצועי, המורכב מנציגות משרד החינוך ואנשי אקדמיה, שתפקידו גיבוש מדיניות למאבק בתופעה. (התהליך נמצא בתחילתו).

2. מניעת אלימות נגד נשים במשפחה

א. פעילות לציון היום הבינלאומי למאבק באלימות נגד נשים

ה – 25 לנובמבר

- ◆ ראש הממשלה, מר אריאל שרון, הקדיש ישיבת ממשלה לנושא.
- ◆ בשנת 2002 המשיך קמפיין "האלימות שלו השתיקה שלך". הופקו והופצו על-ידי הרשות כרזות בהן פרטי כל המרכזים לטיפול ומניעת אלימות במשפחה המופעלים על-ידי משרד העבודה והרווחה, בשיתוף ארגוני הנשים. בעקבות מסע הסברה זה התקבלו פניות רבות למרכזים ולקו החרום הארצי שאף הוא פורסם.
- ◆ בשנת 2002 החל מבצע "נורות אדומות" הרשות הובילה קמפיין ממלכתי באמצעות תשדיר רדיו, שלטי חוצות, כרזות וגלויות במגוון שפות עליהן זר ורדים תחת הכותרת "סליחה לא התכוונתי" הקמפיין זכה להד נרחב והיווה גורם מזרז לפניות של נשים מוכות, נערות מאויימות וגברים המצויים במצוקה עקב רצון בת זוגם לנטוש אותם. הקמפיין זכה לפרס "קקטוס הזהב" מטעם איגוד המפרסמים

* קמפיין זה כמו כל הפקות הרשות בכל אמצעי התקשורת מבוצעות על-ידי לשכת הפרסום הממשלתית (לפי"מ) במשרד ראש הממשלה.

מבצע פרויקט נורות אדומות ברשויות המקומיות

כמאה רשויות מקומיות יהודיות וערביות באמצעות היועצות לקידום מעמד האשה ערכו פעילויות לציון היום הבינלאומי למאבק באלימות נגד נשים תוך הדגשת הצורך במודעות בעיקר בקרב נערות. הפעולות מומנו והופקו על ידי הרשות לקידום מעמד האשה והובלו בשיתוף מרכז השלטון המקומי.

קמפיין "נורות אדומות" באינטרנט

לאור העליה של מקרי אלימות שארעו כתוצאה מהיכרויות באמצעות האינטרנט ערכה הרשות קמפיין מיוחד המזהיר נשים ונערות מפני הכרויות אלה. קמפיין ייחודי זה זכה להדים נרחבים.

ב. פעולות בשיתוף משטרת ישראל

נערכו חמשה ימי עיון לאנשי סיור וחקירות בשיתוף המפכ"ל, ראש אגף חקירות, ראש אגף סיור, גורמים בכירים נוספים במשטרת ישראל. סה"כ לקחו חלק בימים אלה 400 חוקרים ואנשי סיור. בימי עיון אלה ניתן דגש מיוחד להטמעת חוקים המחייבים את המשטרה בתחום הטיפול באלימות נגד נשים.

ג. פעולות בשיתוף מערכת השיפוט

◆ נערך מפגש עם נשיא בית המשפט העליון, השופט אהרון ברק, שופט בית המשפט העליון תיאודור אור והשופט דן ארבל, מנהל בתי המשפט. במפגש עלה הצורך הדחוף בהשתלמות חובה לשופטים בנושא (בתי משפט שלום ומחוזי ובתי משפט למשפחה). בעקבות המפגש הני"ל נערכה פעילות בנושא, בשני מפגשים של שופטים תוך שילוב הנושא בקורסים כלליים.

◆ פעילות בשיתוף נשיאת בית משפט השלום השופטת **עדנה בקנשטיין** :
הנושא הועבר במסגרת השתלמות שנערכה בקיבוץ מעגן מיכאל,
בהשתתפות השחקן והיוצר המנוח **דודו דותן ז"ל**, לשופטי בית משפט
שלום ומשפחה.

◆ נערך יום עיון בתל-אביב בנושא **איבחון מסוכנות** והעלאת מודעות
לנושא מצוקתם של הילדים "**ספוגי האלימות**" לשופטי בית משפט
שלום ומשפחה.

במשוב, שהתקבל מהשופטים, הודגש צורך בעוד השתלמויות וימי
עיון, שיתנו כלים מעמיקים לשופטים בתחום מורכב זה.

**ד. ריכוז ועדת משנה לתיאום בין משרדי וארגוני לנושא מניעת אלימות
במשפחה**

מנהלת הרשות מרכזת את וועדת המשנה ליישום החלטות הוועדה
הבינמשרדית למניעת אלימות במשפחה. ועדה זו הוקמה במטרה ליישם את
המלצות **וועדת בן שלום**, (הועדה נמצאת בתחילת תהליך).
חברי הוועדה הם נציגי **משרד העבודה והרווחה, בריאות, משפטים, חינוך,**
יו"ר פורים מנהלות מקלטים, בטחון פנים ויו"ר איגוד מרכזי סיוע לנפגעות
ונפגעי תקינה מינית.

ה. עוזבות מקלט - הכשרה מקצועית

הוקם צוות בינמשרדי לנושא ההכשרה המקצועית של עוזבות מקלט תוך
התייחסות לצורכיהן הייחודיים. הצוות נימצא בעיצומו של תהליך לאחר
לימוד המאפיינים המיוחדים של "**עוזבות מקלט**".
בצוות לוקחים חלק נציגים משירות התעסוקה, המוסד לביטוח הלאומי,
פורום מנהלות מקלטים ומשרד העבודה והרווחה.

ביקורים במקלטים לנשים מוכות ביוזמת הרשות - כאמצעי להעלאת מודעות בקרב קובעי מדיניות:

1. ראש הממשלה **מר אריאל שרון** ערך שני ביקורים במקלטים לנשים מוכות:
 - * **בנעמת בתל-אביב.**
 - * **בויצו בירושלים.**
2. אשת נשיא המדינה **גב' גילה קצב** ביקרה במקלט לנשים חרדיות בירושלים.
3. שר העבודה והרווחה **לשעבר הרב בניזרי** ביקר במקלט לנשים חרדיות בירושלים.
4. פרקליטת המדינה **גב' עדנה ארבל** ביקרה במקלט אשה לאשה בירושלים.
5. שר הקליטה **לשעבר מר יולי אדלשטיין** ביקר במקלט לנשים מוכות של אשה לאשה בירושלים.

1. סחר בנשים

הרשות מקיימת קשר שוטף עם **ח"כ זהבה גלאון**, יו"ר הוועדה הפרלמנטרית לחקר התופעה, הקואליציה למאבק בסחר בנשים והוועדה הבינמשרדית בראשות **סנ"צ אבי דוידוביץ**.
הרשות מצויה בתהליך גיבוש מסע הסברה לאזהרת הציבור מפני שימוש בשירותיהן של נפגעות סחר בנשים תוך התיעצות עם משרד המשפטים (התהליך לא הושלם).

**פעולות הרשות להגברת והעמקת הייצוג ההולם של נשים
בתחומים שונים להפיכתן של נשים לחלק מרכזי נראה ונשמע
בכל תחומי חברה**

1. **פרס ישראל** - הרשות יזמה הקמת וועדה לעידוד איתור נשים הראויות להיות מועמדות לקבלת פרס ישראל. הוועדה הורכבה מנציגות מהאקדמיה ונציגה מתחום האמנות. הקמת הוועדה עוררה היס רבים והביאה לתגבור היוזמות להציע נשים כמועמדות.

2. **פרס א.מ.ת** - נערכה פעולה דומה גם לקראת תחליך בחירת זוכי פרס אמת מטעם ראש הממשלה. פרס יוקרתי הניתן על-ידי ראש הממשלה למצטיינות/מצטיינים בתחום המחקר. הרשות יזמה מהלך דומה לזה שהתבצע בעניין פרס ישראל במטרה להעלות את מספרן של המועמות לפרס זה כאשר בשנה שעברה בין זוכי הפרס לא היתה אפילו אישה אחת.

3. קידום נשים בספורט

התקציבים המוקצים לספורט נשים הוא מצומצם ואינו עומד ביחס למספרן של הספורטאיות באוכלוסיית כלל הספורטאים במדינת ישראל. הרשות התחייבה לקחת חלק בסדנא ייחודית בתחום קידום נשים בספורט. מטרת הסדנא להכשיר ספורטאיות למעורבות וחברות בהנהלות אגודות הספורט כדי שתהיה להן השפעה על חלוקת המשאבים באגודות הספורט.

4. קידום נשים באקדמיה

גם באקדמיה כמו בארגונים חברתיים אחרים בולטת הדרתן של נשים בשלבים הגבוהים של הפירמידה. הרשות נטלה חלק בפעילות שהחלה בשיתוף פעולה עם פרופ' נינה תורן מהאוניברסיטה העברית והמשיכה עם פרופ' חגית מסר ירון, יו"ר המועצה הלאומית לקידום נשים ונערות במדע וטכנולוגיה, וח"כ לשעבר ענת מאור, ששימשה כיו"ר הועדה לקידום המדע בכנסת.

שני ההישגים הבולטים של פעילות זו:

◆ מינוי יועצת לקידום מעמד האשה בכל אוניברסיטה בעקבות פגישה שנערכה עם ראשי ור"ה (ועד ראשי האוניברסיטאות) – הקמת פורום היועצות.

◆ הפקת אוגדן של כ-500 נשות אקדמיה בכירות בה נטלה חלק הרשות.

יש חשיבות מיוחדת לקידום נשים באקדמיה בשל היותן מודלים להזדהות בעיקר לציבור הנערות.

5. נשים בתקשורת

א. חשיפת נשים בתקשורת

מחקרים רבים (ד"ר עליזה לביא ואחרים) מראים שנשים מוצגות בתקשורת בעיקר בתפקיד "הקורבן". מתחוויר שאין כל יחס בין חשיפתן של נשים בתקשורת הכתובה והאלקטרונית כנשות מקצוע לבין אחוז נשות המקצוע בכלל האוכלוסייה!

עם הכרזת האו"ם על שנת 2003 כשנת הנשים בתקשורת יזמה הרשות הקמת מאגר נשות מקצוע מתחומים שונים. במקביל נעשתה פניה לגורמי התקשורת השונים בבקשה לעשות מאמץ מיוחד לשלב נשים בתכניות המלל השונות גם אם לעיתים הדבר כרוך במאמץ מיוחד!

הפעולה החלה עם ציון יום האשה הבינלאומי (8/3/2003) ותמשיך במשך כל השנה בתקווה להטמעת הנושא לטווח ארוך. יש לציין את היענות אמצעי התקשורת לפניית הרשות.

ב. הרשות לקידום מעמד האשה – אמצעי תקשורת, יחסי גומלין

הערוץ הראשון

- מנהלת הרשות משמשת כחברה בועדה לקידום מעמד האשה של רשות השידור. (הוועדה עומדת לחדש את פעילותה).
- התקיימו מספר מפגשים עם מנכ"ל רשות השידור מר יוסף בראל בשיתוף יו"ר מליאת רשות השידור מר אברהם נתן, במטרה לגבש אפיקים לשיתוף פעולה (הפעולה נמצאת בשלביה הראשונים).

הערוץ השני

- מנהלת הרשות נטלה חלק בישיבת מועצת הערוץ השני בעקבות "מקרה דודו טופז", בישיבה זו הוחלט על התחלה של דיאלוג ושיתוף פעולה בין הפורום לאחריות תקשורתית של הרשות השניה והרשות לקידום מעמד האשה בשיתוף כל ארגוני הנשים העוסקים בקידום מעמד האשה ובמאבק באלימות נגד נשים.

- התקיים מפגש מיוחד של הפורום לאחריות תקשורתית של הרשות השניה, גורמים בכירים של זכייניות הערוץ השני (קשת, רשת וטלעד) עם נציגות ארגוני הנשים, כל זאת ביוזמת מנכ"ל מועצת הרשות השניה, מר **מוטי שקלאר** בשיתוף עם הרשות.

ג. **פרסום פוגע** - הרשות נקטה בצעדים תקיפים ביותר במספר מקרים של פרסום פוגע בנשים.

◆ מכשירי הפלאפון, המשמשים את כלל עובדי המדינה היפנו את המשתמשים בהם לאתר סקס. בעקבות פניה של הרשות אל **החשב הכללי**, בבקשה להתיר את החוזה עם חברת פלאפון נחסמה הנגישות לאתר הסקס לכל עובדי המדינה.

◆ בעקבות פנית הרשות לעיתונות לצאת בקריאה להחרים את רשת "המשביר לצרכן" שלא מצאה לנכון להשעות עובד שהורשע בהטרדה מינית, התחייבה רשת "המשביר לצרכן" להשעות מיידית את העובד גם בפרק הזמן בו יוגש ערעור מטעמו לבית המשפט.

ג. יישום והטמעת הנושאים המרכזיים שהובלו על-ידי הרשות

כל הנושאים, שפורטו לעיל, מובלים על ידי הרשות ברמה הממלכתית, תוך קיום קשר הדוק עם גורמים בכירים, ציבוריים ומקצועיים רלבנטיים תוך הדגשת חשיבות שילוב נציגות הארגונים החוץ ממסדיים, הפועלים בתחום קידום מעמד האשה.

הזרוע המבצעת והמיישמת של כל הנושאים שהוזכרו הן **הממונות והיועצות לקידום מעמד האשה בסקטור הציבורי**: משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, תאגידי סטטוטוריים.

פעילות ברשויות המקומיות

הרשות פעלה במספר שלבים ומישורים:

יישום חוק הרשויות המקומיות (יועצות לענייני מעמד האשה), התש"ס – 2000, שהתקבל ביוזמת ח"כ נעמי בלומנטל וקודם ע"י ח"כ יעל דיין, יו"ר הועדה לקידום מעמד האשה בכנסת (לשעבר).

חוק זה מחייב את ראשי הרשויות למנות יועצת לקידום מעמד האשה, הכפופה ישירות לראש הרשות.

במשך חודשים אחדים עסקה הרשות בפעילות מואצת שמטרתה, מינוי יועצות בכל הרשויות כמתחייב על-פי החוק. פעילות זו כללה מספר פניות לראשי רשויות עם העתק לשר הפנים, הממונה על יישום החוק.

בחוזר שהופץ על-ידי **מנכ"ל משרד הפנים** לכל ראשי הרשויות, הודגשה התובה למנות יועצת לקידום מעמד האשה ברשויות המקומיות.

כיום הרשות מתגאה בהפעלת מערך של **כ-180 יועצות ברשויות המקומיות**, יהודיות (חילוניות, דתיות וחרדיות), ערביות, בדואיות, דרוזיות וצירקסיות, הפועלות בכל רחבי הארץ, בשיתוף פעולה פורה עם מרכז השלטון המקומי.

ע"פ החוק מחויבות היועצות להגיש דיווח אודות פעילותן ליו"ר הועדה בכנסת ולמנהלת הרשות לקידום מעמד האשה.

מהדיווחים השנתיים שהגיעו לרשות, כפי שמחייב החוק, ניתן להתרשם שיש ראשי רשויות המכירים ומוקירים את פעילות היועצת ואת הנושא אותו היא מובילה. למרות הקשיים הכלכליים, איתן מתמודדות הרשויות המקומיות מתקיימת פעילות עניפה ומענינת בתחומים רבים ומגוונים, תוך שיתוף חלקים רחבים באוכלוסייה.

3. אוגדן היועצות

הופק אוגדן, שכולל רשימה שמית של היועצות, הפועלות ברחבי הארץ, ליד כל יועצת מצוין שם ראש הרשות. האוגדן נותן פרסום לראשי רשויות שמינו יועצת אך גם חושף לציבור הרחב את שמות ראשי ערים שלא מינו יועצת. - האוגדן מאפשר קיום קשרים בין יועצות בכל רחבי הארץ.

הרשות מספקת את האוגדן ללא תמורה לכל דורש/ת.

4. הכשרת היועצות

קורסים

1. התקיים קורס ראשון בו נטלו חלק 44 יועצות. הקורס התקיים על ידי הרשות בשיתוף מרכז השלטון המקומי ואוניברסיטת בר-אילן, המרכז להשתלמויות.
2. מתקיים קורס שני, שנפתח לאחרונה, לוקחות בו חלק כ-28 יועצות - הקורס, פרי שיתוף פעולה של הרשות, מרכז השלטון המקומי, מפעם (משרד הפנים) והגזינט.
3. הרשות מלווה את היועצות בהדרכה ותמיכה אישית.

ימי עיון

במהלך השנה ערכה הרשות סדרה של ימי עיון בהם לקחו חלק כל הממונות והיועצות לקידום מעמד האשה בסקטור הציבורי שבתוכן גם היועצות ברשויות המקומיות:

1. יום עיון בנושא יישום החוק למניעת הטרדה מינית.
 2. יום עיון בנושא מניעת אלימות נגד נשים במשפחה.
 3. יום עיון בנושא נשים בעולם העבודה.
 4. יום עיון בנושא אמהות חד-הוריות.
- מטרת ימי העיון היתה העלאת מודעות ורכישת כלים וידע ליישום הנושאים במגזרים עליהם ממונות היועצות.

נשים פורצות דרך בשלטון המקומי

הרשות לקחה חלק במהלך אותו יזם מרכז השלטון המקומי לבחירת נשים פורצות דרך בנושא קידום מעמד האשה ברשויות המקומיות.

6. ראש הממשלה, מר אריאל שרון -

קידום מעמד האשה והמאבק באלימות נגד נשים:

1. 25 מיליון ₪ נוספו לבסיס התקציב למאבק באלימות נגד נשים על פי הנתייתו של ראש הממשלה באמצעות מנכ"ל משרד ראש הממשלה מר אביגדור יצחקי, ר"ח - מה שהפך את תיקצוב המקלטים ל-100% על-ידי המדינה.
תקציב זה תרם ליכולת להעמיק ולהרחיב יישום המלצות הוועדה הבינמשרדית למניעת אלימות במשפחה.
2. ביקור במקלט לנשים מוכות של נעמת בתל-אביב-יפו בתאריך 15 בפברואר 2001.
3. ביקור במקלט לנשים מוכות של ויצו בירושלים בתאריך 10 בדצמבר 2001.
4. ביקור במרכז סיוע לנפגעות תקיפה מינית בירושלים בתאריך 1 במרץ 2001.
5. הקמת ועדת שרים לקידום מעמד האשה.
6. ישיבות ממשלה הוקדשו לנושא האלימות נגד נשים.
ביום הבינלאומי לציון המאבק באלימות נגד נשים.
7. התקיימו ישיבות ממשלה ב-8 למרץ, ביום האשה הבינלאומי.
8. ראש הממשלה השתתף בכנס יועצות שהתקיים בתאריך 11 באוקטובר 2001 ופעילות ברשויות המקומיות - הבעת עמדה פומבית בדבר הצורך החברתי שבניצול הפוטנציאל הנשי.

- הישג מיוחד:**
- בעקבות בקשת הרשות שולבו זו הפעם הראשונה בקריטריונים לקבלת תמיכות מקרן עזבונות במשרד ראש הממשלה, שני קריטריונים חדשים:
- ◆ פעילות בתחום קידום מעמד האשה.
 - ◆ פעילות בתחום העלאת המודעות למאבק באלימות נגד נשים.
- סה"כ חולקו כ – 500,000 שח לעמותות העוסקות בתחומים אלה.

7. קשרים בינלאומיים

ארגון האומות המאוחדות

- א. מידי שנה יוצאת משלחת נשים לציון היום הבינלאומי לכנס נשים באו"ם, משלחת המורכבת על ידי הרשות בשיתוף משרד החוץ מנציגות ממסד ואירגונים וולונטרים.
- בשנת 2001 יצאה משלחת לאו"ם בראשותה של ד"ר יוספה שטיינר, יו"ר הועדה המייעצת.
- בשנת 2002 יצאה משלחת לאו"ם בראשותה של ד"ר מינה וסטמן.
- בשנת 2003 יצאה משלחת בראשותה של ד"ר רות הלפרין-קדרי, יו"ר הועדה המייעצת. את המשלחת מרכזת באופן קבוע, סגנית מנהלת הרשות, גב' מרי חדייר.
- ב. הרשות אירחה את גב' אנג'לה קינג, יועצת מזכ"ל האו"ם למעמד האשה.
- ג. הרשות מקיימת קשר הדוק עם שגרירות ארה"ב בנושאים הקשורים בקידום מעמד האשה, קידום המאבק בסחר בנשים ועוד.

ד. **מרכז כרמל ע"ש גולדה מאיר** - מקיים קשר הדוק עם הרשות. מרכז כרמל מהווה זרוע חשובה של משרד החוץ. מתקיימים בו סמינרים למשלחות מכל רחבי העולם, תוך שימת דגש על העברת ידע בתחום קידום מעמד האשה בישראל למשלחות המשתלמות.

8. **הרשות לקידום מעמד האשה יצרה תשתית לביסוס יחסי גומלין עם גורמים ממסדיים וחוץ-ממסדיים העוסקים בתחום**

1. **הוועדה המייעצת בראשות ד"ר רות הלפרין-קדרי** מצויה בתהליך גיבוש ומיסוד פעילות, המבוססת על שיתוף פעולה בין נציגים של משרדי ממשלה לבין גורמים חוץ ממסדיים וכל אלה בויקה לרשות לקידום מעמד האשה כמובילה מדיניות, (הוועדה נמצאת בתחילת התהליך).

2. **עמותת נשים קוראות ללדת** - פעילות למען מתן חופש בחירה ליולדת, היכן ואיך תלד, הקמת מרכזי לידה (בעיצומו של תהליך).

3. **עמותת המלחינות** - למען קידום יצירה של מלחינות בהווה המוסיקלית הישראלית.

4. **התנועה לגבריות חדשה** - פעילות למען יצירת דיאלוג אמיתי בין גברים ונשים (בתהליך).

5. **איגוד אומני ישראל** - פעילות למען חיזוק ותמיכה לאומניות מופיעות, מפגש עם יו"ר אמ"י ומנכ"ל אקו"ם (נקטע).

6. **האגודה לתכנון המשפחה** - פגישה עם שר הבריאות לשעבר **מר ניסים דהאן** בנושא הפסקות הריון (תוכנו פעולות משותפות שנקטעו) עם מנכ"לית האגודה לתכנון המשפחה.

7. **חברות בוועדה לתכנון כנס שנתי של המינהל הציבורי בישראל** בראשות נציבות שירות המדינה - (לא הושלם).

8. **ריכוז וועדת המישנה לתיאום בין משרדי בנושא מניעת אלימות במשפחה במסגרת יישום דו"ח בן שלום, הוועדה הבינמשרדית למניעת אלימות במשפחה (לא הושלם).**
9. **אוגדן ארגוני נשים בישראל - אוגדן הכולל שמות ופרטי אירגוני נשים גדולים וקטנים תוך פירוט פעילותם (לא הושלם).**
10. **שגרירת רומניה בישראל - יצירת קשר לשגרירה עם האגודה לתכנון המשפחה וגורמים העוסקים בתחום הטיפול בעוסקות בזנות למיסוד שיתוף פעולה ישראל-רומניה.**
11. **מרכז כרמל ע"ש גולדה מאיר בהנהלת גב' מזל רנפורד - יחסי גומלין מתמשכים מפגש עם לומדים במרכז כרמל המגיעים ממדינות רבות ברחבי העולם.**
12. **הקמת מרכז לאיבחון מסוכנות ביוזמת פרקליטת המדינה גב' עדנה ארבל (נימצא בתהליך הקמה).**

משרד ראש הממשלה
הרשות לקידום מעמד האשה

תם ולא נשלם...

הרשות לקידום מעמד האשה פעלה בשנת 2002 כהמשך ישיר לפעילותה בשנת 2001 בשני נושאים מרכזיים: נשים בעולם העבודה וקידום המאבק באליונות נגד נשים.

במקביל היתה הרשות מעורבת בנושאים נוספים, אם כי במידת מעורבות מצומצמת יותר.

הרשות הובילה נושאים מרכזיים תוך כדי בניית הכלים, חיזוק מערך היועצות לקידום מעמד האשה ברחבי הארץ, שהן השגרירות, היוזמות, הפועלות והמקדמות את הנושאים בישובים השונים.

על מנת להביא לכך שפעילות היועצות תהיה פעילות פמיניסטית אמיתית, יש לעשות כל מאמץ על מנת שהן:

- תתוגמלנה כספית על פעילותן.
- משך כהונתן יוגדר בחוק.
- ראש הרשות יחויב בהקצאה תקציבית לפעילותן.

בשנת 2003 כהמשך לעשייה של שנת 2002:

- יש להוביל שינוי חקיקה שייתן **שיניים** לרשות על מנת שחקיקה מפוארת בתחום קידום מעמד האשה לא תישאר אות ריקה...
- יש להוביל עשייה מעמיקה להעלאת מודעות לתחום קידום מעמד האשה בקרב נערות החל מגיל 12 תוך ראייה רב תרבותית!
- יש להוביל מהלך לשיתוף יותר ויותר גברים לעשייה החברתית בהיות המאבק לשיוויון בין המינים חברתי ולא סקטוריאלי!

בתקווה שכולנו נפעל תוך הפגנת סולידריות נשית אמיתית!!

רח' קפלן 3, ירושלים 91919 טל: 02-6707131/2 פקס: 02-6707123
רח' קפלן 17, תל-אביב טל: 03-6961392 פקס: 03-6914912
אי-מייל: women@pmo.gov.il

משרד ראש הממשלה
הרשות לקידום מעמד האשה

צוות הרשות לקידום מעמד האשה

גב' רונית לב-ארי, מנהלת הרשות

גב' מרי חדייר, סגנית מנהלת הרשות

עו"ד קרן גייר-כהן, מרכזת תחום נשים בעולם העבודה

גב' בת שבע שטראוכלר, מרכזת תחום רשויות מקומיות

מר עדי עדווי, מרכז פרויקטים במגזר הערבי

גב' אדריאנה באומל, רכזת פרויקטים

גב' חנה מוריוסף, רכזת לשכה בכירה

גב' יפעת שרגיאן, רכזת לשכה

יועצים חיצוניים

גב' אתי אשד, יועצת תקשורת

ד"ר איילה גליקסברג

הועדה המייעצת של הרשות

מומחיות מהאקדמיה

ד"ר רות הלפרין קדרי, יו"ר הועדה המייעצת

ד"ר מינה וסטמן, אוניברסיטת תל-אביב

ד"ר לינדה עפרוני, מומחית לשכר, אוניברסיטת תל-אביב

נציגי נציגות משרדי ממשלה וגופים ממשלתיים

גב' רונית לב-ארי, מנהלת הרשות לקידום מעמד האשה,

משרד ראש הממשלה

מר יואל חסון, יועץ ראש הממשלה לפניות, משרד ראש הממשלה

גב' עדנה גרוס, מנהלת מחוז תל-אביב יפו, משרד העבודה והרווחה

גב' אורנה הוזמן בכור, ראש לשכת שר האוצר, משרד האוצר

עו"ד דן אורנשטיין, מנהלת מחלקה א' (יעוץ וחקיקה), משרד המשפטים

מר שמואל יוסף, סמנכ"ל בכיר למינהל ולמשאבי אנוש,

הנהלת בתי הדין הרבניים

גב' אמירה חיים, מנהלת מחוז דרום, משרד החינוך

גב' אידה בן שטרית, מנהלת גף מידע ופרסום, משרד הקליטה

מר אילן אלגר, מנהל ארגונים בינלאומיים, משרד החוץ

מר יעקב מלול, סגן מנהל מינהל סחר פנים, משרד התעשייה והמסחר

גב' נימה עמית, מנהלת אגף לבקרה ואבטחת איכות, משרד הבריאות

תא"ל סוזי יוגב, יוה"ל"ן, צה"ל

סני"צ נורית זיו, ראש מדור נפגעי עבירה, משטרת ישראל

גב' אילנה שרייבמן, מנהלת סניף חדרה, המוסד לביטוח לאומי

עו"ד רבקה שקד, ממונה על קידום ושילוב נשים, נציבות שרות המדינה

עו"ד אלון לוין, ראש הלשכה המשפטית ליעוץ הפרט,

ההסתדרות הכללית

גב' רוגית שקליאר, יו"ר פורום מנהלות בתעשיה,
לשכת התאום של הארגונים הכלכליים
מר שרון עזריאל, סמנכ"ל מרכז השלטון המקומי
ד"ר עמיה ברק, מנהלת מרכז לייעוץ ואבחון, שרות התעסוקה

נציגות אירגוני נשים

גב' ליאורה מינקה, יו"ר אמונה
גב' תלמה נרי, יו"ר ויצו ישראל
עו"ד טליה ליבני, יו"ר נעמת
גב' רינה ברטל, יו"ר שדולת הנשים בישראל
גב' לאה אהרונוב, יו"ר מועצת ארגוני הנשים
גב' הילה קרנר-סולימאן, יו"ר איגוד מרכזי הסיוע
לנפגעי/ות תקיפה מינית
גב' אירנה ולדברג, מנכ"לית העמותה לקידום היזמים בקרב העולים
גב' שרה הלפרט, יו"ר הארגון, אגודת ישראל
גב' רחל קרמרמן-מרידור, נשות הליכוד
גב' זיוה בן דרור, מנהלת ארגון א.נ.ל.י
עו"ד סועאד זהאלדין, עמותת לנ"א
גב' רותי פילץ-בורנשטיין, יו"ר עמותת קידום נשים בספורט
גב' סראב אבו-רביע, פורום ארגוני נשים בדואיות בנגב

מינהלת הרשות

יו"ר:

גב' רוגית לב-ארי, מנהלת הרשות לקידום מעמד האשה,
משרד ראש הממשלה

חברי וחברות:

גב' עדנה גרוס, מנהלת מחוז ת"א והמרכז, משרד העבודה והרווחה
עו"ד רבקה שקד, ממונה על קידום ושילוב נשים בנציבות שירות המדינה
מר יעקב מלול, סגן מנהל מינהל סחר פנים, משרד התעשייה והמסחר
תא"ל סוזי יוגב, יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים, צה"ל
סנ"צ נורית זיו, ראש מדור נפגעי עבירות, המטה הארצי
עו"ד טליה ליבני, יו"ר נעמת
גב' תלמה נרי, יו"ר ויצו
גב' ליאורה מינקה, יו"ר אמונה